I

(Resolutsioonid, soovitused ja arvamused)

RESOLUTSIOONID

EUROOPA MAJANDUS- JA SOTSIAALKOMITEE

EUROOPA MAJANDUS- JA SOTSIAALKOMITEE TÄISKOGU 576. ISTUNGJÄRK, 22.2.2023–23.2.2023

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee resolutsioon teemal „Ukraina: „Aasta pärast Venemaa sissetungi – Euroopa kodanikuühiskonna seisukoht““

(2023/C 146/01)

Raportöörid: **Stefano MALLIA**
Oliver RÖPKE
Séamus BOLAND

Õiguslik alus	kodukorra artikli 52 lõige 4
Vastuvõtmine täiskogus	23.2.2023
Täiskogu istungjärk nr	576
Hääletuse tulemus	
(poolt/vastu/erapooletuid)	160/1/4

EUROOPA MAJANDUS- JA SOTSIAALKOMITEE

Ukraina ühinemine ELiga

1. juhib tähelepanu sellele, et ukrainlased kaotavad demokraatiat kaitstes jätkuvalt elusid ning et Ukraina kindlat soovi saada ELi liikmesriigiks tuleb tunnustada käegakatsutaval ja sisukal viisil;

2. rõhutab, et laienemine on vastastikku kasulik protsess, kuna see aitab kaasa ELi stabiilsusele, tugevdab liidu geopoliitilist positsiooni, edendab rahu, liidu väärtusi ja selle rahvaste heaolu ([1]) ning toob suurema ühtse turu kaudu kasu kõigile. Samal ajal toetab laienemisprotsess Ukrainat demokraatia, õigusriigi ja inimõiguste tugevdamisel;

3. rõhutab vajadust ELi ühtsuse järele seoses Ukraina ühinemisprotsessiga ja soovitab järgida teiste, aastatel 2004–2013 ELiga ühinenud Ida-Euroopa riikide eeskuju. Selleks on vaja luua vastavate ministeeriumide egiidi all eurointegratsiooni töörühmad, kus ametnikke koolitataks ELi standardite, normide, menetluste ja üldiselt ELi õigustikuga ühtlustamise alal;

([1]) Euroopa Liidu lepingu artikkel 3.

4. märgib, et kuigi tuleb järgida ELiga ühinemise protsessi, on selge, et Ukraina (nagu kõigi Lääne-Balkani ja idapartnerluse kandidaatriikide) ühinemisprotsess peab toimuma kõige praktilisemal viisil ning asjakohaste reformide rakendamise alusel demokraatia, õigusriigi põhimõtte, inimõiguste, põhivabaduste, turumajanduse ja ELi õigustiku rakendamise vallas;

Ukraina-vastaseid agressioonikuritegusid käsitleva rahvusvahelise erikohtu loomine ja Venemaa Föderatsiooni vastu suunatud sanktsioonid

5. toetab täielikult Euroopa Parlamendi resolutsiooni, milles nõutakse Ukraina-vastaseid agressioonikuritegusid käsitleva rahvusvahelise erikohtu loomist ([2]). Selline kohus tuleks luua tihedas koostöös Rahvusvahelise Kriminaalkohtu ja ÜROga. Samuti kutsub komitee ELi üles võtma juhtrolli rahvusvahelise abi andmisel sõjakuritegude, inimsusvastaste kuritegude ja genotsiidi uurimiseks;

6. toetab Euroopa Parlamendi resolutsiooni Venemaa Föderatsiooni tunnistamise kohta terrorismi toetavaks riigiks ([3]) ning väljendab eelkõige heameelt klausli üle, milles nõutakse, et EL ja selle liikmesriigid töötaksid välja ELi õigusraamistiku, mille alusel tunnistada riike terrorismi toetavaks riigiks või terrorismivahendeid kasutavaks riigiks. Sellise ELi õigusraamistiku rakendamine peaks kaasa tooma märkimisväärsed piiravad majanduslikud, poliitilised, sotsiaalsed ja kultuurilised meetmed selliste riikide vastu;

7. väljendab toetust ettepanekule lisada Wagneri grupp ELi terroristiloetellu;

Ukraina sõjast väsimise ennetamine

8. rõhutab, et kui Ukraina kaotab sõja Venemaa vastu, oleks see katastroofiline kogu maailma demokraatia jaoks. EL peab tegema kõik endast oleneva, et vältida Ukraina sõjast väsimist. Ise rahuprojektina sündinud ELil on moraalne kohustus toetada Ukrainat nii kaua ja nii palju kui vaja, muu hulgas humanitaarabi ja taristuga;

Ukraina ülesehitamine ja taastamine

9. juhib tähelepanu sellele, et EL peab juba praegu töötama välja Ukraina ülesehitamiseks vajalikke kavasid ja vahendeid. Asutustevaheline abi koordineerimise platvorm on tugev märk sellest, et rahvusvaheline üldsus toetab Ukrainat praegu ja edaspidigi, kuid lisaks sellele, et platvorm keskendub lühiajalisele abile, peab ta pöörama sama palju tähelepanu Ukraina pikaajalisele ülesehitamisele;

10. rõhutab, et Ukraina ühiskonna ja territooriumi ülesehitamise ja taastamise kavad peaksid hõlmama õiglasi töötingimusi, tööõiguse jõustamist, inimväärse töö edendamist ning õigust ohutule ja tervislikule töökeskkonnale, samuti koolitusvõimalusi kõigile;

11. rõhutab, et Ukraina ülesehitamine on väga suur ettevõtmine ja juba praegu tuleb kehtestada kõik vajalikud sätted, et ukrainlased saaksid võimalikult kiiresti pärast sõja lõppu normaalse elu juurde naasta ja luua konkurentsivõimelise majanduse, mis hõlmab rohe-, digi- ja õiglast üleminekut ning loob heaolu kõigi ukrainlaste jaoks. Lisaks peaksid need protsessid hõlmama nende töökohtade loomise toetamist, mille Ukraina kaotas Venemaa sissetungi tõttu;

12. nõuab sotsiaalpartnerite ja organiseeritud kodanikuühiskonna organisatsioonide kaasamist ülesehitus- ja taastekavade koostamisse, rakendamisse ja nende üle teostatavasse järelevalvesse. Selline kaasamine tagab läbipaistvuse ja õigluse ning vahendite kasutamise seal, kus neid kõige rohkem vajatakse;

13. tuletab meelde, et ELi ja Ukraina ühistes huvides on aidata Ukraina ettevõtjatel kogu nende mitmekesisuses sõja ajal ellu jääda ja toetada neid edukale majandusele aluse loomisel riigi ülesehitamise ajal. Lisaks Ukraina ühinemisele ühtse turu programmiga on vaja anda Ukrainale juurdepääs ka muudele olulistele ELi programmidele. Ettevõtjate jaoks on vaja jätkuvaid ja paremaid toetusmeetmeid seoses teadmiste jagamise, logistika ning juurdepääsuga otsesele ja kaudsele rahastamisele;

([2]) Euroopa Parlamendi 19. jaanuari 2023. aasta resolutsioon Ukraina-vastase agressioonikuriteo erikohtu loomise kohta (2022/3017 (RSP)).

([3]) Euroopa Parlamendi 23. novembri 2022. aasta resolutsioon Venemaa Föderatsiooni tunnistamise kohta terrorismi toetavaks riigiks (2022/2896(RSP)).

14. nõuab sotsiaaldialoogi taastamist sõjaseisukorras Ukrainas, hoolimata selle võimalikust keerukusest. Sotsiaaldialoog on Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni (ILO) konventsioonide ning ELi ja Ukraina assotsieerimislepingu keskmes ning sellest saab valitsuse, tööandjate ja töötajate vaheliste konsultatsioonide üks peamisi vahendeid riigi majandusliku ja sotsiaalse ülesehitamise küsimustes;

15. väljendab heameelt positiivsete kolmepoolsete kokkulepete üle, milles käsitletakse Ukraina tööõiguse reforme, ja kollektiivlepinguid käsitlevate õigusnormide kavandatava parandamise üle ning rõhutab vajadust kaasata Ukraina, ILO ja ELi eksperdid rahvusvaheliste tööstandardite ning sotsiaalsete ja tööalaste tagatiste rakendamisse;

Kodanikuühiskonna ja inimestevaheliste kontaktide toetamine

16. tunnustab nende ELi ja Ukraina kodanikuühiskonna organisatsioonide ülesnäidatud solidaarsust, kes andsid esmaabi ja pakkusid toetust sõja eest põgenevatele inimestele;

17. rõhutab, kui oluline on luua ELi mehhanism Ukraina kodanikuühiskonna mõjuvõimu suurendamiseks, pakkudes rahastamist ja hõlbustades selle osalemist ELi kodanikuühiskonna võrgustikes. Erilist tähelepanu tuleks pöörata rahalise ja haldustoetuse andmisele ELi ja Ukraina kodanikuühiskonna platvormile – ja selle toetuse koordineerimisele – ELi-Ukraina assotsiatsioonilepingu raames ning teistele Ukraina kodanikuühiskonna organisatsioonidele, sealhulgas Brüsselis asuvatele katusorganisatsioonidele ja Ukraina diasporaaorganisatsioonidele;

18. kutsub üles suurendama 2024. aastal programmi „Erasmus+“ eelarvest Ukrainale eraldatavaid vahendeid, et võimaldada programmist kasu saada veel 1 000-l Ukrainast pärit toetusesaajal, luues ja tugevdades seeläbi sildu ELi ja Ukraina kodanikuühiskonna vahel. Sellised praktika- ja vahetusvõimalused komitees ja teistes ELi institutsioonides suurendaksid Ukraina noorte teadlikkust ELi integratsiooni sotsiaalsetest ja majanduslikest eelistest.

Brüssel, 23. veebruar 2023

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee
president
Christa SCHWENG